

UNIVERSITATEA LIBERĂ INTERNAȚIONALĂ DIN MOLDOVA
FACULTATEA DREPT
CATEDRA “DREPT PUBLIC”

PROGRAMA ANALITICĂ LA DISCIPLINA
DREPT ADMINISTRATIV

AUTORI: PROF. UNIV., DR. GUȚULEAC VICTOR _____

MASTER ÎN DREPT, DOCTORANDA
COMARNIȚCAIA ELENA _____

MASTER ÎN DREPT, BOSTAN ALEXANDRU _____

NUMĂRUL TOTAL DE ORE: 180 ore

NUMĂRUL ORELOR DE CONTACT: 90 ore

ORE DE CURS: 46 ore SEMINARI: 44 ore

CREDITE ECTS: 6

SEMESTRUL: III

PROGRAMA A FOST DISCUTATĂ ȘI APROBATĂ LA ȘEDINȚA CATEDREI
PROCES VERBAL NR. 1 din 3 septembrie 2012 _____

NOTĂ INTRODUCIVĂ

LOCUL ȘI IMPORTANȚA DISCIPLINEI

1. Sub raport didactic:

a) *locul disciplinei în cadrul curriculum-ului universitar:*

Disciplină de învățămînt **fundamentală** asigura formarea de ansamblu pentru profesia de jurist, precum și o pregătire de specialitate în domeniul administrării publice. Or, dreptul administrativ ocupă un loc de frunte în sistemul de drept, avînd o dublă ipostază: ramură de drept și factor structurant al sistemului de drept, aceasta datorîndu-se relațiilor pe care le reglementează normele dreptului administrativ și forței juridice ale acestora.

b) *semnificația formativă:*

Formarea juriștilor și perfecționarea lor în domeniul relațiilor sociale apare în procesul de organizare a executării și executării nemijlocite a legilor și a altor acte juridice subordonate acestora. Dreptul administrativ reprezintă o disciplină fundamentală a dreptului, necesar a fi cunoscută temeinic de orișice jurist, indiferent de domeniul în care se specializează, precum și de cei care nu au calitatea de juriști, dar se specializează în domeniul organizării și funcționării organelor administrației publice.

Problemele legate de organizarea și funcționarea administrației publice, de conținutul și caracteristicile funcției publice și a funcționarului public, de cerințele de legalitate, procedura emiterii și aplicarea actului administrativ, formele controlului administrativ și a controlului judiciar al administrației publice nu sunt cunoscute suficient de bine, și, din aceste considerente, nu sunt aplicate pe deplin și eficiente.

2. Sub raport metodologico-aplicativ:

La predarea disciplinei se ține cont de faptul că aceasta este destinată studenților anului II al Facultății Drept, secția zi și anului II secția cu frecvență redusă, care deja posedă competențe gnosiologice și praxiologice în domeniul dreptului constituțional și teoriei generale a dreptului și se va pune accentul pe studierea administrării publice. Se va încerca antrenarea cît mai activă a studenților atît în timpul seminariilor, cît și la orele de curs, combinarea aspectelor teoretice cu cele practico-aplicative, examinîndu-se situații reale din practica administrativă și modelîndu-se diferite situații. Pe parcursul predării disciplinei se va pune accentul pe acele noțiuni și instituții ale materiei, care să stimuleze interesul studenților și să-i determine spre o pregătire temeinică în vederea formării de buni specialiști în domeniul dreptului în general și, al dreptului administrativ, în mod special. La seminare se vor organiza dezbateri pe cele mai importante chestiuni ce țin de problemele de bază ale organizării administrației publice, se vor modela situații de caz și jocuri pe roluri privind procedura de examinare a cazurilor în cadrul contenciosului administrativ.

OBIECTIVELE FORMATIV-DEZVOLTATIVE

La finele studierii disciplinei, studenții trebuie să obțină următoarele:

COMPETENȚE GNOSIOLOGICE:

- să cunoască principiile și procedura de organizare ale organelor administrației publice;
- să deosebească particularitățile actului administrativ, condițiile de legalitate și validitate ale actului administrativ;
- să identifice statutul juridic al funcționarului public;
- să determine mecanismele de control asupra activității organelor administrației publice;
- să explice sistemul organelor administrației publice și mecanismele de interferență dintre acestea;
- să opereze cu aparatul epistemologic (logic) al disciplinei.

COMPETENȚE PRAXIOLOGICE:

- să poată defini și explica tendințele dezvoltării sistemului de administrație publică;
- să distingă laturile pozitive și negative ale sistemului de administrație publică;
- să argumenteze avantajele și dezavantajele metodelor de investire în funcția publică;
- să compare formele răspunderii administrative;
- să utilizeze în activitatea practică formele și metodele administrării publice.

COMPETENȚE DE CERCETARE:

- să proiecteze mecanisme de organizare a executării legilor;
- să prognozeze dezvoltarea sistemului administrației publice;
- să poată efectua cercetări în domeniu dreptului administrativ.

DISTRIBUIREA ORELOR PE TIPURI DE ACTIVITĂȚI

(secția zi/ frecvență redusă)

Nr. d/o	Tematica cursului	Nr. total de ore	Din ele		Din orele auditoriale	
			Ore de contact	Preg-ea indiv-lă	Ore de curs	Seminare
<i>TITLUL I. Introducere în dreptul administrativ</i>						
1.	Administrarea publică – ca obiect al reglementării administrativ-juridice.	8	1/0	7/8	1/0	0/0
2.	Dreptul administrativ ca ramură al dreptului public și ca știință.	8	3/1	5/7	1/1	2/0
3.	Mecanismul de reglementare administrativ - juridic și elementele lui.	8	4/1	4/7	2/1	2/0
<i>TITLUL II. Subiecții dreptului administrativ</i>						
4.	Organele administrației publice ca subiecți de bază ale dreptului administrativ.	8	4/1	4/7	2/1	2/0
5.	Președenția (institutul Președintelui țării) ca subiect al dreptului administrativ.	8	2/1	6/7	1/1	1/0
6.	Guvernul ca subiect al dreptului administrativ.	8	2/1	6/7	1/1	1/0
7.	Organele centrale de ramură ale administrației publice ca subiecți ai dreptului administrativ.	8	2/1	6/7	1/1	1/0
8.	Organele administrației publice locale ca subiecți ai dreptului administrativ.	8	2/2	6/6	1/2	1/0
9.	Funcționarii publici ca subiecți ai dreptului administrativ.	8	4/1	4/7	2/1	2/0
10.	Cetățenii ca subiecți individuali ai dreptului administrativ.	8	4/1	4/7	2/1	2/0
<i>TITLUL III. Formele administrativ-juridice și metodele de activitate ale organelor puterii executive și ale organelor administrației publice locale.</i>						
11.	Actele juridice ca formă de activitate ale organelor puterii executive și ale organelor administrației publice locale (actele administrative).	8	6/4	2/4	4/2	2/2
12.	Metodele de activitate ale organelor puterii executive și a organelor administrației publice locale	14	12/4	2/10	6/2	6/2
13.	Responsabilitatea și răspunderea juridică în dreptul administrativ.	16	12/4	4/12	6/2	6/2
14.	Sancțiunile contravenționale.	8	2/0	6/8	2/0	-
<i>TITLUL IV. Procesul administrativ</i>						
15.	Procesul administrativ și dreptul administrativ-procesual.	10	4/1	6/9	2/1	2/0
16.	Procedurile administrative.	10	4/3	6/7	2/1	2/2
17.	Procesul (procedura) contravențional.	10	4/0	6/10	2/0	2/0
<i>TITLUL V. Dreptul administrativ și legalitatea în sfera administrării publice</i>						

18.	Legalitatea în sfera administrării publice.	8	2/0	6/8	2/0	-
19.	Mijloacele de asigurare a legalității în sfera administrației publice.	16	16/4	0/12	6/2	10/2
	TOTAL	180	90/30	90/150	46/20	44/10

BLOCUL DE CONȚINUT

I. Conținutul planului tematic

Conținutul orelor de curs

TITLUL I

INTRODUCERE ÎN DREPTUL ADMINISTRATIV

TEMA 1. Aministrarea publică – ca obiect al reglementării administrativ-juridice

(secția zi – 1 oră; f/r – 0 ore)

1. Noțiuni generale privind administrarea socială:
 - 1.1. Administrarea – caracteristica ei generală.
 - 1.2. Administrarea socială și conținutul ei.
 - 1.3. Scopul administrării sociale.
 - 1.4. Tipurile administrării sociale.
 - 1.5. Particularitățile administrării sociale.
 - 1.6. Funcțiile de bază ale administrării sociale.
 - 1.7. Fazele administrării sociale.
- *2. Esența și particularitățile de bază ale administrării publice:
 - 2.1. Esența administrării publice.
 - 2.2. Subiecții administrării publice.
 - 2.3. Obiectii administrării publice.
 - 2.4. Particularitățile de bază ale administrării publice.
 - 2.5. Puterea executivă.
 - 2.6. Semnele puterii executive.
 - 2.7. Scopurile de bază ale puterii executive.
 - 2.8. Principiile organizatorico-juridice de intercorelație ale puterilor: legislativă, executivă și judecătorească.
3. Funcțiile de bază ale puterii executive:
 - 3.1. Funcția de orientare al sistemului administrat.
 - 3.2. Funcția de asigurare al sistemului administrat.
 - 3.3. Administrarea propriu-zisă (функция оперативного управления системой).
4. Principiile și formele de organizare a puterii executive:
 - 4.1. Noțiuni generale privind principiile de organizare a puterii executive.
 - 4.2. Sistemul principiilor administrării publice.
 - 4.3. Formele de realizare a puterii executive și clasificarea lor.

NOTĂ:

[*] – *Tematica referatelor individuale pentru orele de seminar.*

[*] – *Bibliografia la toate temele este indicată în lista bibliografică, iar la necesitate se va concretize de către profesor.*

TEMA 2. Dreptul administrativ – ca ramură al dreptului public și ca știință
(secția zi – 1 oră; f/r – 1 oră)

1. Noțiuni generale privind dreptul administrativ:
 - *1.1 Evoluția dreptului administrativ în țările din spațiul european și din alte țări.
 - 1.2. Definierea dreptului administrativ ca ramură a dreptului public.
 - 1.3. Particularitățile dreptului administrative.
 - 1.4. Căile de reglementare administrativ-juridice.
2. Obiectul dreptului administrativ:
 - 2.1. Caracteristica generală a relațiilor sociale ce constituie obiectul reglementării a dreptului administrativ.
 - 2.2. Părțile (subiecții) relațiilor sociale ce constituie obiectul reglementării juridice a dreptului administrativ.
 - 2.3. Tipologia (gruparea) relațiilor sociale ce constituie obiectul reglementării a dreptului administrativ.
 - 2.4. Mecanismul reglementării administrativ-juridice.
3. Metoda dreptului administrativ:
 - 3.1. Noțiuni generale privind metoda reglementării juridice.
 - 3.2. Conținutul și particularitățile reglementării administrative-juridice.
 - 3.3. Sistemul metodelor reglementării juridice caracteristice dreptului administrativ.
4. Sistemul dreptului administrativ:
 - 4.1. Caracteristica generală a sintagmelor: ramură de drept, instituție de drept, normă juridică.
 - 4.2. Scopurile de bază ale dreptului administrativ.
 - 4.3. Structura dreptului administrativ: partea generală, partea specială, procedurile administrative.
5. Raportul dreptului administrativ cu ramurile înrudite ale dreptului:
 - 5.1. Cu dreptul constituțional.
 - 5.2. Cu dreptul civil.
 - 5.3. Cu dreptul muncii.
 - 5.4. Cu dreptul penal.
 - 5.5. Cu alte ramuri ale dreptului.
6. Izvoarele dreptului administrativ:
 - 6.1. Noțiunea de izvor al dreptului administrativ.
 - 6.2. Ordonarea (conformarea, subordonarea) și ierarhizarea izvoarelor scrise ale dreptului administrativ.
 - 6.3. Izvoarele nescrise ale dreptului administrativ.
7. Știința dreptului administrativ:
 - 7.1. Obiectul și sistema științei dreptului administrativ.
 - *7.2. Evoluția științei dreptului administrativ în Republica Moldova.
 - *7.3. Evoluția științei dreptului administrativ în spațiul European și în alte state.

TEMA 3. Mecanismul de reglementare administrativ-juridic și elementele lui
(secția zi – 2 ore; f/r – 1 oră)

- 1. Noțiunea mecanismului de reglementare administrativ-juridic:**
 - 1.1. Structura mecanismului de reglementare administrativ-juridic.
 - 1.2. Elementele mecanismului administrativ-juridic.
 - 1.3. Actele administrative ca elemente de bază ale acestui mecanism.
- 2. Noțiunea, structura și tipurile normelor administrativ-juridice:**
 - 2.1. Definiția normei administrativ-juridice.
 - 2.2. Sarcinile care sînt realizate prin intermediul normelor administrativ- juridice.

- 2.3. Conținutul normelor administrativ-juridice.
- 2.4. Structura normei administrativ-juridice.
- * 2.5. Clasificarea normelor administrativ-juridice.

3. Realizarea prescripțiilor normelor administrativ-juridice:

- 3.1. Norma dreptului administrativ ca model de conduită optimă.
- 3.2. Formele de realizare ale normelor administrativ-juridice.
- 3.3. Cerințele privind realizarea corectă a prescripțiilor normelor administrativ-juridice.
- 3.4. Organizarea științifică a activității privind realizarea prescripțiilor normelor administrativ-juridice.

***4. Raportul administrativ-juridic și structura lui:**

- 4.1. Definiția raportului administrativ-juridic.
- 4.2. Particularitățile raportului administrativ-juridic.
- 4.3. Structura raportului administrativ-juridic.
- 4.4. Subiecții raportului administrativ-juridic.
- 4.5. Apariția personalității administrativ-juridice.
- 4.6. Obiectul raportului administrativ-juridic.
- 4.7. Clasificarea raporturilor administrativ-juridice.

TITLUL II. Subiecții dreptului administrativ

TEMA 4. Organele administrației publice ca subiecți de bază ai dreptului administrativ (secția zi – 2 ore; f/r – 1 oră)

- 1. Noțiunea puterii executive:
 - 1.1. Puterea executivă și puterea de stat.
 - 1.2. Puterea executivă și puterea administrativă.
 - 1.3. Istoricul apariției puterii executive.
 - 1.4. Scopurile de bază ale puterii executive.
- 2. Noțiunea și sistemul organelor puterii executive (administrației publice).
 - 2.1. Particularitățile de bază ale organelor administrației publice.
 - 2.2. Definiția organelor administrației publice.
 - 2.3. Elementele noțiunii de organ al administrației publice.
 - 2.4. Statutul administrativ-juridic al organului administrației publice.
- 3. Clasificarea organelor administrației publice:
 - 3.1. Criteriile de clasificare ale organelor administrației publice.
 - 3.2. Clasificarea organelor administrației publice potrivit *temeiului juridic de creare a lor*.
 - 3.3. Clasificarea organelor administrației publice potrivit *modalității de creare*.
 - 3.4. Clasificarea organelor administrației publice potrivit *tipurilor de competență*.
 - 3.5. Clasificarea organelor administrației publice potrivit *modalității de emitere a deciziilor*.
 - 3.6. Clasificarea organelor administrației publice potrivit *locului lor în sistemul organelor puterii executive (scara ierarhică)*.

TEMA 5. Președenția (institutul Președintelui țării) ***ca subiect al dreptului administrativ*** (secția zi – 1 ore; f/r – 1 ore)

- 1. Modalitatea investirii în funcția de Președinte al Republicii Moldova:
 - 1.1. Reglementarea juridică a modalității de investire în funcția de Președinte al Republicii Moldova.
 - 2.2. Procedura alegerii Președintelui Republicii Moldova.

- 1.3. Validarea rezultatelor alegerilor în funcția de Președinte al Republicii Moldova de către Curtea Constituțională.
- 1.4. Depunerea jurământului de către Președintele nou ales.
- *1.5. Studiul comparat privind investirea în funcția de șef al statului în diferite țări ale lumii.
2. Funcțiile de bază și competența Președintelui Republicii Moldova ca subiect al dreptului administrativ:
 - 2.1. Locul și rolul Președintelui Republicii Moldova în sistemul organelor puterii de stat.
 - 2.2. Sfera competenței Președintelui Republicii Moldova în intercorelație cu:
 - 2.2.1. Parlamentul Republicii Moldova.
 - 2.2.2. Guvernul Republicii Moldova.
 - 2.2.3. Puterea judecătorească.
 - 2.2.4. Sfera politicii externe.
 - 2.2.5. Sfera apărării statului.
 - 2.2.6. Sfera asigurării securității statului, ordinii de drept și combaterii infracționalității.
3. Actele juridice emise de către Președintele Republicii Moldova:
 - *3.1. Reglementarea juridică și polemica științifică privind sistemul și denumirea actelor juridice emise de către Președintele Republicii Moldova.
 - 3.2. Sistemul actelor juridice emise de către Președintele Republicii Moldova și forța juridică a lor.
4. Asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova:
 - 4.1. Inviolabilitatea.
 - 4.2. Asigurarea materială și financiară a aparatului Președintelui Republicii Moldova.
 - 4.3. Garanția dreptului personal al Președintelui Republicii Moldova la asigurarea materială și socială.
5. Răspunderea Președintelui Republicii Moldova:
 - 5.1. Responsabilitatea administrativ-juridică a Președintelui Republicii Moldova.
 - 5.2. Răspunderea politică a Președintelui Republicii Moldova.
 - 5.3. Răspunderea juridică a Președintelui Republicii Moldova.

TEMA 6. Guvernul ca subiect al dreptului administrativ

(secția zi – 1 ore; f/r – 1 ore)

1. Noțiuni, principiile și direcțiile de bază de activitate ale Guvernului:
 - 1.1. Definiția Guvernului.
 - 1.2. Principiile de bază ale activității Guvernului.
 - 1.3. Direcțiile activității Guvernului.
2. Componenta Guvernului. Modalitatea de formare. Răspunderea:
 - 2.1. Componenta Guvernului.
 - 2.2. Modalitatea formării Guvernului. Dreptul de a deține funcția de membru al Guvernului.
 - 2.3. Responsabilitatea și răspunderea Guvernului:
 - 2.3.1. Demisia Guvernului.
 - 2.3.2. Exprimarea moțiunii (votului) de neîncredere.
3. Competența Guvernului:
 - 3.1. Definiția competenței.
 - 3.2. Competența generală a Guvernului.
 - 3.3. Competența Guvernului în diverse direcții de activitate.
4. Raporturile Guvernului cu organele administrației publice locale și alte organe:
 - 4.1. Raporturile Guvernului cu organele administrației publice locale.
 - 4.2. Raporturile Guvernului cu ministerele și alte organe.

- 4.3. Participarea Guvernului în activitatea Parlamentului.
- 5. Organizarea activității Guvernului:
 - 5.1. Aparatul Guvernului.
 - 5.2. Organizarea și desfășurarea ședințelor Guvernului.
 - 5.3. Rolul Prezidiului Guvernului și componența lui.
 - 5.4. Atribuțiile membrilor Guvernului.
 - 5.5. Procedura elaborării actelor juridice.

TEMA 7. Organele centrale de ramură ale administrației publice ca subiecți ai dreptului administrativ

(secția zi – 1 oră; f/r – 1 oră)

- 1. Sistemul organelor centrale de ramură ale administrației publice:
 - 1.1. Modalitatea creării și competența ministerelor.
 - 1.2. Modalitatea creării și competența organelor administrative centrale pe lângă Guvern.
- 2. Structura organelor centrale de ramură ale administrației publice:
 - 2.1. Structura ministerelor.
 - 2.2. Structura organelor administrative centrale pe lângă Guvern.
- 3. Reglementarea juridică de funcționare a sistemului organelor centrale de ramură ale administrației publice:
 - 3.1. Statutul administrativ-juridic al ministerelor.
 - 3.2. Statutul administrativ-juridic al organelor administrative centrale pe lângă Guvern.

TEMA 8. Organele administrației publice locale ca subiecți ai dreptului administrative

(secția zi – 1 oră; f/r – 2 ore)

- 1. Dispoziții generale privind organele administrației publice locale:
 - 1.1. Definiția de organ de administrație publică locală.
 - 1.2. Principiile de bază de creare și funcționare ale organelor administrației publice locale.
 - 1.3. Sistemul organelor administrației publice locale.
- 2. Consiliile locale ca organe deliberative ale puterii de stat:
 - 2.1. Definiția de consiliu local.
 - 2.2. Modalitatea alegerii și împuternicirile consiliilor locale.
 - 2.3. Sferele de activitate ale consiliilor locale și competența lor.
 - 2.4. Responsabilitatea și răspunderea consiliilor locale:
 - 2.4.1. Sistarea anticipată a mandatului de consilier.
 - 2.4.2. Dizolvarea consiliului.
- 3. Primarul ca subiect al puterii executive:
 - 3.1. Modalitatea de investire în funcția de primar.
 - 3.2. Direcțiile de activitate și competența primarului.
 - 3.3. Actele juridice emise de către primar.
 - 3.4. Responsabilitatea și răspunderea primarului.
- 4. Organele raionale ale administrației publice locale:
 - 4.1. Componența consiliului raional și modalitatea constituirii lui.
 - 4.2. Direcțiile de activitate și competența lui.
- 5. Președintele raionului și vice-președintele lui ca subiecți ai puterii executive ai raionului:
 - 5.1. Modalitatea de investire în funcția de președinte al raionului și locțiitorului lui.
 - 5.2. Sistarea anticipată al mandatului de președinte al raionului sau locțiitorului lui.
 - 5.3. Aparatul președintelui raionului. Atribuțiile lui.
 - 5.4. Direcțiile de activitate ale președintelui raionului și competența lui.
 - 5.5. Actele juridice emise de către președintele raionului.

- *6. Particularitățile administrării publice în municipiul Chișinău și UTA Gagauz-Yeri.
- *7. Particularitățile sistemului organelor administrației publice locale în țările spațiului European și în alte țări.

TEMA 9. Funcționarii de stat ca subiecți ai dreptului administrativ

(secția zi – 2 ore; f/r – 1 oră)

1. Funcția publică și funcționarul public:
 - 1.1. Definiția de autoritate publică.
 - 1.2. Definiția funcției publice.
 - 1.3. Definiția funcționarului public.
2. Principiile și sarcinile de bază ale administrării publice:
 - 2.1. Principiile serviciului de stat.
 - 2.2. Sarcinile serviciului de stat.
3. Clasificarea funcțiilor publice.
4. Clasificarea funcționarilor publici.
5. Statutul administrativ-juridic al funcționarilor publici:
 - 5.1. Raportul noțiunilor de ”funcționar de stat” și ”funcționar public”.
 - 5.2. Elementele componente ale noțiunii de ”statut administrativ-juridic”.
6. Reglementarea administrativ-juridică a procedurii angajării în serviciul de stat și facerii (trecerii) serviciului și sistarea lui.
 - 6.1. Modalitatea de investire în funcția de stat.
 - 6.2. Apariția raporturilor de serviciu dintre funcționarul de stat și organul respectiv.
- Responsabilitatea funcționarului de stat.
 - 6.3. Interdicțiile stabilite pentru funcționarii de stat.
 - 6.4. Atestarea periodică ai funcționarilor de stat.
 - 6.5. Asigurarea materială și socială a funcționarilor de stat. Măsurile de stimulare.
 - 6.6. Sistarea serviciului de stat.
7. Răspunderea juridică ai funcționarilor publici:
 - 7.1. Răspunderea disciplinară.
 - 7.2. Răspunderea materială (civilă).
 - 7.3. Răspunderea contravențională.
 - 7.4. Răspunderea penală.

TEMA 10. Cetățenii ca subiecți individuali ai dreptului administrativ

(secția zi – 2 ore; f/r – 1 oră)

1. Conceptul și temelia situației administrativ-juridice a cetățenilor Republicii Moldova.
2. Capacitatea administrativ-juridică și capacitatea de exercițiu:
 - 2.1. Apariția capacității administrativ-juridice ale cetățenilor Republicii Moldova.
 - 2.2. Apariția capacității de exercițiu.
 - 2.3. Temeiul și procedura de limitare a capacității de exercițiu.
3. Statutul administrativ-juridic al cetățenilor Republicii Moldova:
 - 3.1. Temeiul juridic de obținere a cetățeniei Republicii Moldova. Pierderea ei.
 - 3.2. Obligațiile constituționale ale cetățenilor Republicii Moldova.
 - 3.3. Drepturile constituționale ale cetățenilor Republicii Moldova.
 - 3.4. Formele și metodele de participare ale cetățenilor Republicii Moldova în procesul de administrare publică.
 - 3.5. Responsabilitatea cetățenilor Republicii Moldova de a se conforma prevederilor normelor administrativ-juridice.
4. Specificul statutului administrativ-juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor.
5. Garanțiile drepturilor cetățenilor în sfera realizării puterii executive.

6. Metodele administrativ-juridice de protecție a drepturilor cetățenilor.
7. Dreptul cetățenilor la petiționare.

TITLUL III. Formele administrativ-juridice și metodele de activitate ale organelor puterii executive și ale organelor administrației publice locale

TEMA 11. Actele juridice (actele administrative) ca formă de activitate ale organelor puterii executive și ale organelor administrației publice locale

(secția zi – 4 ore; f/r – 2 ore)

1. Formele administrative de activitate ale organelor puterii executive:
 - 1.1. Esența formei administrative de activitate.
 - 1.2. Clasificarea formelor administrative de activitate.
 - 1.3. Conținutul și esența formelor juridice de activitate.
 - 1.4. Conținutul și esența formelor nejuridice de activitate.
2. Noțiunea și importanța juridică ale actelor administrative:
 - 2.1. Semnele de bază ale actului administrativ. Definiția lui.
 - 2.2. Locul și rolul actelor administrative în administrarea publică.
3. Tipurile actelor administrative:
 - 3.1. Criteriile de clasificare ale actelor administrative.
 - *3.2. Esența și conținutul actelor administrative cu caracter normativ (actelor normative). Efectele juridice ale lor.
 - *3.3. Esența și conținutul actelor administrative cu caracter individual (actelor individuale). Efectele juridice ale lor.
 - 3.4. Clasificarea actelor administrative potrivit altor criterii.
- *4. Condițiile legalității și valabilității actelor administrative:
 - 4.1. Condițiile legalității ale actelor administrative.
 - 4.2. Condițiile valabilității actelor administrative.
- *5. Procedura elaborării și emiterii actelor administrative:
 - 5.1. Structura logico-tehnică a actului administrative.
 - 5.2. Procedura elaborării proiectului actului administrative (de regulă, a actelor normative).
 - 5.3. Raportarea, studierea și adoptarea proiectului prezentat.
 - 5.4. Recurgerea spre executare a actului administrative adoptat.
- *6. Pierderea forței juridice a actului administrativ:
 - 6.1. Temeiurile pierderii forței juridice a actului administrativ.
 - 6.2. Competența și procedura stabilirii faptului pierderii forței juridice a actului administrativ.
 - 6.3. Consecințele stabilirii (recunoașterii) lipsei forței juridice a actului administrativ emis.
- *7. Contractele administrative:
 - 7.1. Noțiunea de contract administrativ. Coraportul dintre contractul administrativ și contractul civil.
 - 7.2. Particularitățile contractului administrativ.
 - 7.3. Obiectul contractului administrativ.
 - 7.4. Părțile (subiecții) contractului administrativ.
 - 7.5. Clasificarea contractelor administrative.

TEMA 12. Metodele de activitate ale organelor puterii executive și ale organelor administrației publice locale
(secția zi – 6 ore; f/r – 2 ore)

1. Noțiunea și genurile metodelor de administrare:
 - 1.1. Definiția metodei de administrare.
 - 1.2. Genurile metodei de administrare.
 - 1.3. Sistemul metodelor aplicate în procesul administrării.
2. Convingerea ca metodă de bază aplicată în activitatea organelor executive și organelor administrației publice locale:
 - 2.1. Definirea convingerii ca metodă de administrare.
 - 2.2. Modalitățile convingerii.
 - *2.3. Raporturile administrativ-juridice și convingerea.
3. Stimularea în cadrul sistemului metodelor de administrare:
 - 3.1. Definirea stimulării ca metodă de influență a suiectului administrării asupra obiectului (celui administrat).
 - 3.2. Sistemul măsurilor de stimulare.
 - 3.3. Principiile aplicării măsurilor de stimulare.
4. Sistemul de autorizare în Republica Moldova ca metodă de activitate ale organelor executive și organelor administrației publice locale:
 - 4.1. Noțiunea și scopul sistemului de autorizare.
 - *4.2. Baza juridică a sistemului de autorizare în Republica Moldova.
 - 4.3. Procedura de autorizare.
 - *4.4. Emiterea deciziei privind eliberarea autorizației și executarea ei.
 - 4.5. Supravegherea respectării regulilor și condițiilor privind activitatea de autorizare.
 - *4.6. Suspendarea, retragerea și anularea autorizației.
5. Supravegherea administrativă ca metodă de activitate ale organelor executive și administrației publice locale:
 - 5.1. Coraportul conținutului sintagmelor ”control” și ”supraveghere”.
 - *5.2. Supravegherea statală *sanitar-epidemiologică* în Republica Moldova.
 - *5.3. Supravegherea statală *antiincendiară* în Republica Moldova.
 - *5.4. Supravegherea statală a *securității traficului rutier* în Republica Moldova.
6. Introducerea diverselor regimuri administrativ-juridice ca metode de activitate ale organelor centrale a administrației publice:
 - 6.1. Definirea regimului administrativ-juridic, scopul introducerii și conținutul lui.
 - *6.2. Noțiunea, conținutul juridic și temeiul introducerii *regimului de stare excepțională*.
 - *6.3. Noțiunea, conținutul juridic, temeiul introducerii și particularitățile *regimului stării de război*.
- *7. Constrângerea administrativ-juridică ca metodă de administrare:
 - 7.1. Definirea constrângerii administrativ-juridice și consecințele aplicării ei.
 - 7.2. Particularitățile aplicării constrângerii administrativ-juridice.
8. Tipurile de constrângere administrativ-juridică:
 - 8.1. Conținutul măsurilor administrativ-juridice de constrângere materială.
 - 8.2. Conținutul măsurilor administrativ-juridice de constrângere fizică.
 - 8.3. Clasificarea măsurilor administrativ-juridice de constrângere fizică.
9. Măsurile administrativ-juridice de prevenire:
 - 9.1. Noțiunea măsurilor administrativ-juridice de prevenire. Regimul juridic al lor.
 - 9.2. Clasificarea măsurilor administrativ-juridice de prevenire.
 - *9.3 Sistemul măsurilor administrativ-juridice de prevenire, aplicate în scopul asigurării securității publice și securității persoanei. Temeiul juridic și ordinea aplicării lor.
 - *9.4. Sistemul măsurilor administrativ-juridice de prevenire, care au drept scop prevenirea încălcării normelor de drept. Temeiul juridic și ordinea aplicării lor.
10. Măsurile administrativ-juridice de curmare (stopare):

- 10.1. Noțiunea și esența măsurilor administrativ-juridice de curmare (stopare).
- 10.2. Clasificarea măsurilor administrativ-juridice de curmare.
- *10.3. Sistemul măsurilor administrativ-juridice de curmare, aplicate nemijlocit față de făptuitorul unui delict ilicit. Temeiul de aplicare al lor.
- *10.4. Sistemul măsurilor administrativ-juridice de curmare cu caracter patrimonial. Esența lor și temeiul de aplicare al lor.
- *10.5. Sistemul măsurilor administrativ-juridice de curmare cu caracter tehnic. Particularitățile aplicării lor.
- *10.6. Sistemul măsurilor administrativ-juridice de curmare cu caracter sanitar-epidemiologic. Scopul aplicării lor.

TEMA 13. Responsabilitatea și răspunderea juridică în dreptul administrativ

(secția zi – 6 ore; f/r – 2 ore)

- 1. Răspunderea juridică ca metodă a constrângerii statale:
 - 1.1. Responsabilitatea și răspunderea. Noțiuni generale.
 - 1.2. Deosebirea răspunderii juridice de alte forme ale răspunderii. Formele ei și consecințele aplicării.
- 2. Răspunderea administrativă:
 - 2.1. Noțiunea și particularitățile răspunderii administrative.
 - *2.2. Formele de manifestare ale răspunderii administrative:
 - 2.2.1. Răspunderea administrativ-disciplinară.
 - 2.2.2. Răspunderea administrativ-patrimonială.
 - 2.2.3. Răspunderea administrativ-contravențională (contravențională).
- 3. Răspunderea administrativ-contravențională:
 - 3.1. Coraportul dintre noțiunile ”abatere administrativă” și ”contravenție”.
 - 3.2. Definirea răspunderii administrativ-contravențională.
 - 3.3. Condițiile aplicării corecte a răspunderii administrativ-contravenționale.
- 4. Principiile răspunderii administrativ-contravenționale.
- *5. Contravenția – ca unicul temei juridic de aplicare a răspunderii administrativ-contravenționale:
 - 5.1. Definirea contravenției. Semnele de bază ale ei: ilegalitatea, penalitatea, culpabilitatea.
 - 5.2. Elementele constitutive ale contravenției: obiectul, latura obiectivă, subiectul, latura subiectivă.
 - 5.3. Coraportul conținutului noțiunilor „fapta contravențională” și „componenta juridică a ei”. Consecutivitatea stabilirii lor.
- 6. Circumstanțele ce exclud caracterul contravențional al faptei comise.
- *7. Studiu comparat privind răspunderea administrativă în țările spațiului European.
- *8. Studiu comparat privind persoana juridică ca subiect al răspunderii contravenționale.

TEMA 14. Sancțiunile contravenționale

(secția zi – 2 ore; f/r – 0 ore)

- 1. Noțiunea de sancțiune contravențională și scopul aplicării ei:
 - 1.1. Definirea sancțiunii contravenționale. Sancțiunea ca formă de constrângere statală.
 - 1.2. Scopul aplicării sancțiunilor contravenționale.
- 2. Sistemul sancțiunilor contravenționale:
 - 2.1. Sancțiunile contravenționale aplicate față de persoanele fizice.
 - 2.2. Sancțiunile contravenționale aplicate față de persoanele juridice.

3. Regulile de bază de aplicare a sancțiunilor contravenționale.
4. Circumstanțele ce exclud aplicarea sancțiunilor contravenționale.
- *5. Studiu comparat privind sistemul sancțiunilor contravenționale în alte țări ale lumii.

TITLUL IV

PROCESUL ADMINISTRATIV

TEMA 15. Procesul administrativ și dreptul administrativ procesual

(secția zi – 2 ore; f/r – 1 oră)

1. Definierea și conținutul procesului administrativ:
 - 1.1. Definiția procesului administrativ.
 - 1.2. Tipurile (felurile) procesului administrativ.
 - 1.3. Esența procesului tehnico-legislativ în activitatea de elaborare a actelor juridice.
 - 1.4. Esența procesului administrativ de dotare (înzestrare).
 - 1.5. Esența procesului de jurisdicție administrativă.
2. Dreptul administrativ procesual și normele administrativ-procesuale:
 - 2.1. Particularitățile dreptului administrativ procesual. Problemele codificării lui.
 - 2.2. Gruparea normelor administrativ-procesuale.
3. Principiile și fazele procesului administrativ:
 - 3.1. Principiile de bază ale procesului administrativ și esența lor.
 - 3.2. Fazele procesului administrativ și conținutul lor.
4. Subiecții (părțile) procesului administrativ.

TEMA 16. Procedurile administrative

(secția zi – 2 ore; f/r – 1 oră)

1. Raportul noțiunilor: „proces administrativ” și „procedura administrativă”.
- *2. Procedura administrativă de soluționare a petițiilor:
 - 2.1. Cadrul juridic a procedurii de soluționare ale petițiilor.
 - 2.2. Fazele acestei procedurii și conținutul lor.
 - 2.3. Temenii de soluționare ale petițiilor și consecințele juridice nerespectării lor.
3. Procedura administrativă de aplicare a măsurilor de stimulare:
 - 3.1. Aplicarea măsurilor de stimulare ca metodă de influență a subiectului administrării asupra conștiinței celui administrat.
 - 3.2. Sistemul măsurilor de stimulare, pasibile de aplicare.
 - 3.3. Modalitatea aplicării măsurilor de stimulare.
- *4. Procedura de aplicare a sancțiunilor disciplinare (procedura disciplinară):
 - 4.1. Scopul și temeiul juridic de aplicare a sancțiunilor disciplinare.
 - 4.2. Fazele procedurii disciplinare.
 - 4.3. Conținutul fazei de intentare (pornire) a procedurii disciplinare.
 - 4.4. Conținutul fazei de desfășurare a cercetării de serviciu.
 - 4.5. Conținutul fazei de examinare a cauzei disciplinare și emiterea deciziei la caz.
 - 4.6. Atacarea deciziei cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare.
 - 4.7. Executarea deciziei cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare.

TEMA 17. Procesul (procedura) contravențional

(secția zi – 2 ore; f/r – 0 ore)

1. Procedura contravențională. Noțiunea, scopul și sarcinile:
 - 1.1. Definierea procedurii contravenționale și particularitățile ei.

- 1.2. Scopul procedurii contravenționale.
- 1.3. Sarcinile procedurii contravenționale.
2. Jurisdicția administrativă: noțiune și conținut.
3. Principiile procedurii contravenționale.
4. Circumstanțele ce exclude procedura contravențională.
- *5. Obiectul probației și probele în procedura contravențională:
 - 5.1. Obiectul probației în procedura contravențională: noțiune și conținut.
 - 5.2. Probele în procedura contravențională: noțiune și clasificarea lor.
6. Corpurile delictive și documentele în procedura contravențională.
7. Aprecierea probelor.
8. Participanții la procedura contravențională: drepturile, obligațiile și responsabilitatea lor.
- *9. Măsurile de asigurare a procedurii contravenționale.
- *10. Fazele procedurii contravenționale și conținutul lor.

TITLUL V

Dreptul administrativ și legalitatea în sfera administrării publice

TEMA 18. Legalitatea în sfera administrării publice

(secția zi – 2 ore; f/r – 0 ore)

1. Legalitatea și disciplina în sfera administrării publice. Însemnătatea și conținutul lor:
 - 1.1. Legalitatea: noțiune și conținut.
 - 1.2. Circumstanțele care condiționează necesitatea asigurării legalității în sfera administrării publice.
 - 1.3. Disciplina și responsabilitatea în sfera administrării publice: noțiune și conținut.
2. Mijloacele de asigurare a legalității și disciplinei în sfera administrării publice:
 - 2.1. Activitatea organelor abilitate în domeniul asigurării legalității și disciplinei în administrarea publică.
 - 2.2. Controlul ca mijloc de asigurare a legalității și disciplinei.
 - 2.3. Supravegherea administrativă ca mijloc de asigurare a legalității și disciplinei în sfera administrării publice.

TEMA 19. Mijloacele de asigurare a legalității în sfera administrării publice

(secția zi – 6 ore; f/r – 2 ore)

1. Controlul activității organelor executive: scopul, esența și subiecții controlului.
- *2. Controlul parlamentar:
 - 2.1. Direcțiile de bază ale controlului parlamentar.
 - 2.2. Controlul parlamentar a activității Președintelui Republicii Moldova.
 - 2.3. Controlul parlamentar a activității Guvernului.
 - *2.4. Formele și metodele controlului parlamentar.
 - 2.5. Sfera controlului financiar realizat de către Curtea de Conturi.
- *3. Controlul administrativ efectuat de către organele puterii executive:
 - 3.1. Tipurile controlului efectuat de către organele puterii executive.
 - 3.2. Controlul general: obiectul controlului și subiecții lui.
 - 3.3. Controlul departamental: obiectul și subiectul controlului.
 - 3.4. Controlul supradepartamental: obiectul și subiecții controlului, particularitățile lui.
- *4. Supravegherea administrativă ca mijloc de asigurare a legalității și disciplinei:
 - 4.1. Particularitățile supravegherii administrative și raportul ei cu controlul.

- 4.2. Cadrul juridic al supravegherii administrative.
- 5. Controlul judecătoresc. Esența și particularitățile lui:
 - 5.1. Subiecții controlul judecătoresc.
 - 5.2. Controlul din partea Curții Constituționale a Republicii Moldova: obiectul controlului și direcțiile de bază a lui.
 - 5.3. Controlul din partea instanțelor judecătorești de drept comun.
 - *5.4. Controlul din partea instanțelor de contencios administrativ:
 - 5.4.1. Obiectul sesizării în instanța de contencios administrativ.
 - 5.4.2. Actele exceptate de la controlul judecătoresc.
 - 5.4.3. Subiecții cu dreptul de sesizare în instanța de contencios administrativ.
 - *5.4.4. Procedura prealabilă de examinare a cauzei.
 - *5.4.5. Procedura de examinare a acțiunii în instanța de judecată.
 - 5.4.6. Temeiurile de abrogare de către instanța de contencios administrativ a actului administrativ contestat.
 - *5.4.7. Consecințele juridice abrogării actului administrativ contestat.
 - *5.4.8. Răspunderea în contenciosul administrativ: formele răspunderii, răspunderea autorității administrative, răspunderea funcționarilor publici.
 - *5.4.9. Practica judecătorească în materie de contencios administrativ.
 - *5.4.10. Apariția și evoluția contenciosului administrativ ca instituție juridică.
 - *5.4.11. Categoriile și particularitățile contenciosului administrativ în spațiul European în alte țări ale lumii.
 - *6. Controlul general al organelor procuraturii:
 - 6.1. Direcțiile de bază ale controlului organelor procuraturii privind asigurarea legalității și disciplinei în sfera administrării publice.
 - 6.2. Competența și împuternicirile organelor procuraturii în acest domeniu.
 - 6.3. Actele juridice pasibile emise de către organele procuraturii în baza rezultatelor controlului efectuat.
 - *7. Controlul administrative la nivelul administrării publice locale:
 - 7.1. Obiecții și subiecții controlului.
 - 7.2. Particularitățile controlului administrativ la nivelul administrării publice locale.

II. PLANIFICAREA ORELOR DE SEMINAR

1. Planul orelor de seminar constituie parte autonomă a prezentei programe analitice.

2. Planul fiecărui seminar are caracter variabil, se întocmește de către profesorul care petrece orele de seminar, luând în considerație componența grupei academice, nivelul de pregătire ale studenților, în limitele programei analitice, utilizând metodica individuală.

3. Studenții vor fi însărcinați de a pregăti pentru fiecare seminar referate științifice. ***Tematica referatelor științifice este evidențiată în cuprinsul fiecărei teme cu semnul indicat [*].*** Cele mai reușite din referatele științifice raportate vor fi selectate pentru prelungirea investigației științifice și participarea autorilor lor la simpozioanele științifice studentești.

4. Întru formarea deprinderilor practice de aplicare a normelor juridice, pe parcursul orelor de seminar vor fi aplicate elemente de lecții practice, utilizând în acest scop setul de spețe (setul de spețe este partea componentă autonomă a prezentei programe analitice).

5. În procesul orelor de seminar activ se va utiliza practica activității administrative ale organelor administrației publice, inclusiv celor de drept. În acest scop, profesorul v-a orienta studenții la selectarea informației necesare.

Conținutul orelor pentru seminar

TEMA 2. Dreptul administrativ ca ramură a dreptului public și ca știință (2 ore)

1. Dreptul administrativ: noțiuni generale

Evoluția istorică a dreptului administrativ în spațiul european și alte țări; definiția dreptului administrativ și particularitățile sale; căile de reglementare administrativ-juridice.

2. Obiectul dreptului administrativ.

Relațiile sociale ce constituie obiectul reglementării dreptului administrative: caracteristica generală, subiecții, tipologie; mecanismul reglementării administrative-juridice.

3. Metoda dreptului administrativ.

Noțiuni generale, conținutul și particularitățile reglementării administrativ-juridice; sistemul metodelor reglementării juridice caracteristice dreptului administrativ.

4. Sistemul dreptului administrativ.

Noțiuni despre „ramură de drept”, „instituție de drept”, „normă juridică”. Scopurile de bază ale dreptului administrativ. Structura dreptului administrativ.

5. Raportul dreptului administrativ cu alte ramuri ale dreptului.

Legătura cu dreptul constituțional, dreptul civil, dreptul muncii, dreptul penal, alte ramuri ale dreptului.

6. Izvoarele dreptului administrativ.

Noțiunea de izvor al dreptului administrativ; ordonarea și ierarhizarea izvoarelor scrise și cele nescrise.

7. Știința dreptului administrativ.

Obiectul și sistema științei dreptului administrativ; evoluția științei dreptului administrativ în Republica Moldova, în spațiul european și în alte state.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Evoluția dreptului administrativ în țările din spațiul european și în alte țări.
- Evoluția științei dreptului administrativ în Republica Moldova.
- Evoluția științei dreptului administrativ în spațiul European și în alte state.

TEMA 3. Mecanismul de reglementare administrativ-juridic și elementele lui (2 ore)

1. Mecanismul de reglementare administrativ-juridic.

Structura și elementele mecanismului de reglementare administrativ-juridică; actele administrative ca elemente de bază ale acestui mecanism.

2. Normele administrativ-juridice.

Definiția și conținutul normei administrativ-juridice; sarcinile care sunt realizate prin intermediul normelor administrativ-juridice; structura și clasificarea normei administrativ-juridice.

3. Realizarea prescripțiilor normelor administrativ-juridice.

Norma dreptului administrativ – model de conduită optimă; formele de realizare a normelor administrativ-juridice și cerințele privind realizarea corectă a prescripțiilor acestora; organizarea științifică a activității privind realizarea prescripțiilor normelor administrativ-juridice.

4. Raportul administrativ-juridic și structura lui.

Definiție, particularități, structură; subiecții raportului administrativ-juridic, apariția personalității administrativ-juridice; obiectul raportului administrativ-juridic; clasificarea raporturilor administrativ-juridice.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Clasificarea normelor administrativ-juridice.
- Raportul administrativ-juridic și structura lui.

TEMA 4. Organele administrației publice ca subiecți de bază ai dreptului administrativ (2 ore)

1. Puterea executivă – noțiuni generale.

Raportul dintre „puterea executivă” și „puterea de stat”, „puterea executivă” și „puterea administrativă”; apariția puterii executive și scopurile sale de bază.

2. Organele puterii executive – noțiune și sistem.

Particularitățile organelor administrației publice; definiția organelor administrației publice; elementele noțiunii de organ al administrației publice; statutul administrativ-juridic al organului administrației publice.

3. Clasificarea organelor administrației publice.

Criteriile de clasificare ale organelor administrației publice; clasificarea conform temeiului juridic de creare a lor, conform modalității de creare, conform tipurilor de competență, conform modalității de emitere a deciziilor, conform locului lor în sistemul organelor puterii executive.

TEMA 5. Președintele Republicii Moldova ca subiect al dreptului administrativ (1 oră)

1. Modalitatea de investire în funcția de Președinte al Republicii Moldova.

Reglementarea juridică a modalității de investire în funcția de Președinte al Republicii Moldova; procedura alegerii și validarea rezultatelor alegerilor Președintelui Republicii Moldova; depunerea jurământului de către Președintele nou ales.

2. Funcțiile de bază și competența Președintelui Republicii Moldova ca subiect al dreptului administrativ.

Locul și rolul Președintelui Republicii Moldova în sistemul organelor puterii de stat; competența Președintelui Republicii Moldova în raport cu Parlamentul, Guvernul, puterea judecătorească, sfera politicii externe, sfera apărării statului și sfera asigurării securității statului, ordinii de drept și combaterii infracționalității.

3. Actele juridice emise de către Președintele Republicii Moldova.

Sistemul actelor juridice emise de către Președintele Republicii Moldova și forța lor juridică.

4. Asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova.

Inviolabilitatea, asigurarea materială și financiară.

5. Răspunderea Președintelui Republicii Moldova.

Responsabilitatea administrativ-juridică, răspunderea politică și răspunderea juridică a Președintelui Republicii Moldova.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Studiu comparat privind investirea în funcția de șef al statului în diferite țări ale lumii.
- Reglementarea juridică și polemica științifică privind sistemul și denumirea actelor juridice emise de către Președintele Republicii Moldova.

TEMA 6. Guvernul ca subiect al dreptului administrativ (1 oră)

1. Noțiune, principiile și direcțiile de bază a activității Guvernului.

Definiția Guvernului, direcțiile de activitate ale Guvernului și principiile de bază ale acesteia.

2. Componenta Guvernului. Modalitatea de formare. Responsabilitatea și răspunderea.

Componenta Guvernului; modalitatea formării Guvernului; responsabilitatea și răspunderea Guvernului și membrilor Guvernului (demisia, exprimarea noțiunii de neîncredere).

3. Componenta Guvernului.

Definiție, atribuțiile generale ale Guvernului și atribuțiile reglementate în diverse direcții de activitate.

4. Raporturile Guvernului cu organele administrației publice locale și alte organe.

Raporturile Guvernului cu organele administrației publice locale, cu ministerele și alte organe; participarea Guvernului în activitatea Parlamentului.

5. Organizarea activității Guvernului.

Organizarea și desfășurarea ședințelor Guvernului; Aparatul și Prezidiul Guvernului; atribuțiile membrilor Guvernului.

TEMA 7. Organele centrale de ramură ale administrației publice ca subiecți ai dreptului administrativ (1 oră)

1. Sistemul organelor centrale de ramură ale administrației publice:

- 1.1. Modalitatea creării și competența ministerelor.
- 1.2. Modalitatea creării și competența organelor administrative centrale pe lângă Guvern.

2. Structura organelor centrale de ramură ale administrației publice:

- 2.1. Structura ministerelor.
- 2.2. Structura organelor administrative centrale pe lângă Guvern.

3. Reglementarea juridică de funcționare a sistemului organelor centrale de ramură ale administrației publice:

- 3.1. Statutul administrativ-juridic al ministerelor.
- 3.2. Statutul administrativ-juridic al organelor administrative centrale pe lângă Guvern.

TEMA 8. Organele administrației publice locale ca subiecți ai dreptului administrativ (1 oră)

1. Dispoziții generale privind organele administrației publice locale.

Definiția și sistemul organelor administrației publice locale; principiile de bază ale formării și funcționării lor.

2. Consiliile locale – organe deliberative ale puterii de stat.

Definiția, modalitatea alegerii și împuternicirile consiliului local; sferile de activitate ale consiliilor locale și competența lor, responsabilitatea și răspunderea acestora.

3. Primarul – subiect al puterii executive.

Modalitatea de investire în funcția de primar, competența și direcțiile de activitate ale primarului; actele juridice emise; responsabilitatea și răspunderea primarului.

4. Consiliile raionale ale administrației publice locale.

Componenta, modalitatea constituirii consiliului raional; direcțiile de activitate și competența lui.

5. Președintele raionului și locțiitorii lui ca subiecți ai puterii executive ai raionului.

Modalitatea de investire în funcția și sistarea antiicipată al mandatului de președinte al raionului și locțiitorului lui; aparatul președintelui raionului și atribuțiile sale; direcțiile de activitate, competența și actele juridice emise de către președintele raionului.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Particularitățile administrării publice în municipiul Chișinău și UTA Gagauz-Yeri.
- Particularitățile sistemului organelor administrației publice locale în țările spațiului European și în alte țări.

TEMA 9. Funcționarii publici ca subiecți ai dreptului administrativ (2 ore)

1. Serviciul de stat, funcția de stat și funcționar de stat.

Definiția autorității publice, definiția funcției publice, definiția funcționarului public.

2. Principiile și sarcinile de bază ale administrării publice.

3. Clasificarea funcțiilor publice.

4. Clasificarea funcționarilor publici.

5. Statutul administrativ-juridic al funcționarilor publici.

Raportul noțiunilor "funcționar de stat" și "funcționar public"; elementele componente ale noțiunii de "statut administrativ-juridic"; drepturile și obligațiile generale ale funcționarilor publici; incompatibilitățile funcției publice.

6. Reglementarea administrativ-juridică a procedurii angajării în serviciul public. Apariția, modificarea și stingerea raportului de serviciu.

Modalitatea de investire în funcția publică și apariția raporturilor de serviciu dintre funcționarul public și organul respectiv; responsabilitatea funcționarilor publici; asigurarea materială și socială a funcționarilor publici; sistarea serviciului public.

7. Răspunderea juridică a funcționarului public.

Răspunderea disciplinară, răspunderea materială, administrativă, penală.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Particularitățile administrării publice în municipiul Chișinău și UTA Gagauz-Yeri.

- Particularitățile sistemului organelor administrației publice locale în țările spațiului European și în alte țări.

TEMA 10. Cetățenii ca subiecți individuali ai dreptului administrativ (2 ore)

1. Capacitatea administrativ-juridică și capacitatea administrativă de exercițiu a cetățenilor Republicii Moldova.

Apariția capacității administrativ-juridice și a capacității administrative de exercițiu a cetățenilor Republicii Moldova; temeiul și procedura de limitare a capacității de exercițiu.

2. Statutul administrativ-juridic al cetățenilor Republicii Moldova.

Temeiul juridic de obținere și pierdere a cetățeniei Republicii Moldova; drepturile și obligațiile constituționale ale cetățenilor Republicii Moldova; formele și metodele de participare a cetățenilor în procesul de administrare publică; responsabilitatea cetățenilor pentru conformarea prevederilor normelor administrativ-juridice.

3. Statutul administrativ-juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor.

4. Garanțiile drepturilor cetățenilor în sfera realizării puterii executive.

5. Metodele administrativ-juridice de protecție a drepturilor cetățenilor.

6. Dreptul cetățenilor la petiționare.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Statutul administrativ-juridic al cetățenilor Republicii Moldova.

TEMA 11. Actele juridice (actele administrative) ca formă de activitate ale organelor puterii executive și ale organelor administrației publice locale (2 ore)

1. Formele administrative de activitate ale organelor puterii executive.

Esența și clasificarea formelor administrative de activitate; conținutul și esența formelor juridice și nejuridice de activitate.

2. Noțiunea și importanța juridică a actelor administrative.

Definiția și semnele de bază ale actelor administrative; locul și rolul acestora în administrarea publică.

3. Tipurile actelor administrative.

Clasificarea actelor administrative; esența, conținutul și efectele juridice ale actelor administrative cu caracter normativ și a celor cu caracter individual.

4. Condițiile legalității și valabilității actelor administrative.

5. Procedura elaborării și emiterii actelor administrative.

Structura logico-tehnică a actului administrativ; elaborarea, raportarea, studierea și adoptarea proiectului actului administrativ; remiterea spre executare a actului administrativ adoptat.

6. Pierderea forței juridice a actului administrativ.

Temeiurile pierderii forței juridice a actului administrativ și consecințele sale; competența și procedura stabilirii faptului pierderii forței juridice a actului administrativ.

7. Contractele administrative.

Noțiune și particularități; raportul dintre contractul administrativ și contractul civil; obiectul și subiecții contractului administrativ; clasificarea contractelor administrative.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Esența și conținutul actelor administrative cu caracter normativ (actelor normative).
Efectele juridice ale lor.
- Esența și conținutul actelor administrative cu caracter individual (actelor individuale).
Efectele juridice ale lor.
- Condițiile legalității și valabilității actelor administrative.
- Contractele administrative.

TEMA 12. Metodele de activitate ale organelor puterii executive și ale organelor administrației publice locale (6 ore)

1. Noțiunea și genurile metodelor de administrare.

Definiția, genurile și sistemul metodelor de administrare.

2. Convingerea – metodă de bază în activitatea organelor executive și organelor administrației publice locale. Definiție și modalități.

3. Stimularea în cadrul sistemului metodelor de administrare.

Definirea stimulării ca metodă de influență a subiectului administrării asupra obiectului; sistemul măsurilor de stimulare și principiile de aplicare ale acestora.

4. Sistemul de autorizare în Republica Moldova ca metodă de activitate a organelor executive și organelor administrației publice locale.

Noțiunea, scopul și baza juridică a sistemului de autorizare; procedura de autorizare; supravegherea respectării regulilor și condițiilor privind activitatea de autorizare.

5. Supravegherea administrativă ca metodă de activitate a organelor executive și a administrației publice locale.

Raportul noțiunilor „control” și „supraveghere”; supravegherea statală în domeniul sănătății publice, antiincendiară și a securității traficului rutier în Republica Moldova.

6. Introducerea diverselor regimuri administrativ-juridice ca metode de activitate ale organelor centrale a administrației publice.

Definirea regimului administrativ-juridic, scopul introducerii și conținutul lui; regimul de stare excepțională și regimul stării de război.

7. Constrângerea administrativ-juridică ca metodă de administrare.

Noțiunea și particularitățile aplicării constrângerii administrativ-juridice.

8. Tipurile de constrângere administrativ-juridică.

Măsurile administrativ-juridice de constrângere materială și fizică, calsificarea lor.

9. Măsurile administrativ-juridice de prevenire.

Noțiune, regimul juridic al lor și clasificarea lor.

10. Măsurile administrativ-juridice de curmare (stopare).

Noțiunea, esența și clasificarea măsurilor administrativ-juridice de curmare.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Supravegherea în domeniul sănătății publice în Republica Moldova.
- Supravegherea statală antiincendiară în Republica Moldova.
- Supravegherea statală a securității traficului rutier în Republica Moldova.
- Măsurile administrativ-juridice de prevenire.
- Măsurile administrativ-juridice de curmare (stopare).

TEMA 13. Responsabilitatea și răspunderea juridică în dreptul administrativ (6 ore)

1. Răspunderea juridică ca metodă a constrîngerii statale.

Noțiuni generale despre responsabilitate și răspundere; deosebirea răspunderii juridice de alte forme ale răspunderii; formele ei și consecințele aplicării.

2. Răspunderea administrativă.

Noțiunea, particularitățile și formele de manifestare ale răspunderii administrative (administrativ-disciplinară, administrativ-patrimonială, contravențională).

3. Răspunderea administrativ-contravențională.

Raportul dintre noțiunile „abatere administrativă” și „contravenție”; definirea răspunderii administrativ-contravenționale; condițiile aplicării corecte a răspunderii administrativ-contravenționale.

4. Principiile răspunderii administrativ-contravenționale.

5. Contravenția – unicul temei juridic de aplicare a răspunderii administrativ-contravenționale.

Definiția și semnele de bază ale contravenției, elementele constitutive ale ei; raportul dintre „fapta contravențională” și „componenta juridică a ei”.

6. Circumstanțele ce exclud caracterul contravențional al faptei comise.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Răspunderea administrativă.
- Studiu comparat privind răspunderea administrativă în țările spațiului european.
- Studiu comparat privind persoana juridică ca subiect al răspunderii contravenționale.
- Studiu comparat privind sistemul sancțiunilor contravenționale în alte țări ale lumii.

TEMA 15. Procesul administrativ și dreptul administrativ procesual (2 ore)

1. Definirea și conținutul procesului administrativ.

Definiția și tipurile procesului administrativ; esența procesului tehnico-legislativ în activitatea de elaborare a actelor juridice, procesul administrativ de dotare (înzestrare) și a procesului de jurisdicție administrativă.

2. Dreptul administrativ-procesual și normele acestuia.

Particularitățile dreptului administrativ-procesual; problemele codificării lui și gruparea normelor administrativ-procesuale.

3. Principiile și fazele procesului administrativ.

Noțiunea și esența principiilor de bază ale procesului administrativ; fazele procesului administrativ și conținutul lor.

4. Subiecții (părțile) procesului administrativ.

TEMA 16. Procesele administrative (2 ore)

1. Raportul noțiunilor „proces administrativ” și „procedură administrativă”.

2. Procedura administrativă de soluționare a petițiilor.

Cadrul juridic și fazele procedurii de soluționare a petițiilor; termenele de soluționare a petițiilor și consecințele juridice ale nerespectării lor.

3. Procedura administrativă de aplicare a măsurilor de stimulare.

Aplicarea măsurilor de stimulare ca metodă de influență a subiectului administrării asupra conștiinței celui administrat; sistemul măsurilor de stimulare și modalitatea aplicării lor.

4. Procedura de aplicare a sancțiunilor disciplinare (procedura disciplinară).

Scopul și temeiul juridic de aplicare a sancțiunilor disciplinare; fazele procedurii disciplinare și conținutul acestora; atacarea deciziei cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare; executarea deciziei cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Procedura administrativă de soluționare a petițiilor.
- Procedura de aplicare a sancțiunilor disciplinare (procedura disciplinară).

TEMA 17. Procesul (procedura)contravențional (2 ore)

1. Procedura contravențională. Noțiunea, scopul și sarcinile acestuia.

Definirea și particularitățile procedurii contravenționale; scopul și sarcinile procedurii contravenționale.

2. Noțiunea și conținutul jurisdicției administrative.

3. Principiile procedurii contravenționale.

4. Circumstanțele ce exclud procedura contravențională.

5. Obiectul probației și probele în procedura contravențională.

Obiectul probației și probele în procedura contravențională: noțiune și conținut.

6. Corpurile delictive și documentele în procedura contravenționale.

7. Aprecierea probelor.

8. Participanții la procedura contravențională: drepturile, obligațiile și responsabilitatea lor.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Măsurile de asigurare a procedurii contravenționale.
- Fazele procedurii contravenționale și conținutul lor.

TEMA 19. Mijloacele de asigurare a legalității în sfera administrării publice (10 ore)

1. Controlul activității organelor executive: scopul, esența și subiecții controlului.

2. Controlul parlamentar.

Direcțiile de bază ale controlului parlamentar; controlul parlamentar al activității Președintelui Republicii Moldova, al activității Guvernului; controlul financiar realizat de către Curtea de Conturi.

3. Controlul administrativ efectuat de către organele puterii executive.

Tipurile controlului efectuat de către organele puterii executive; controlul general, departamental, supradepartamental: obiectul și subiecții controlului, particularitățile lui.

4. Supravegherea administrativă ca mijloc de asigurare a legalității și disciplinei.

Cadrul juridic al supravegherii administrative, particularitățile sale și raportul ei cu controlul.

5. Esența și particularitățile controlului judecătoresc.

Subiecții controlului judecătoresc, controlul din partea Curții Constituționale a Republicii Moldova, din partea instanțelor judecătorești de drept comun, din partea instanțelor de contencios administrativ. Obiectul sesizării în instanța de contencios administrativ, actele exceptate de la controlul judecătoresc și subiecții cu drept de sesizare în instanța de contencios administrativ. Temeiurile de abrogare de către instanța de contencios administrativ a actului administrativ contestat și consecințele juridice ale abrogării.

6. Controlul general al organelor procuraturii.

Direcțiile de bază ale controlului organelor procuraturii privind asigurarea legalității și disciplinei în sfera administrării publice, competența și împuternicirile; actele juridice emise de către organele procuraturii în baza rezultatelor controlului efectuat.

7. Controlul administrativ la nivelul administrării publice locale.

Studentii nominalizați vor prezenta **referate problematizate:**

- Controlul parlamentar.
- Controlul administrativ efectuat de către organele puterii executive.
- Controlul general al organelor procuraturii.
- Controlul administrativ la nivelul administrării publice locale.

**III. TEMATICA CARE POATE FI RECOMANDATĂ PENTRU REFERATELE
□ TIINȚIFICE RAPORTATE LA ORELE DE SEMINAR □ I SIMPOZIOANELE
□ TIINȚIFICE, PENTRU TEZELE DE MASTER □ I DE LICENȚĂ**

1. Esența și particularitățile de bază ale administrării publice
2. Studiul comparat privind investirea în funcția de șef al statului în diferite țări ale lumii
3. Reglementarea juridică și polemica științifică privind sistemul și denumirea actelor juridice emise de către Președintele Republicii Moldova
4. Particularitățile administrării publice în municipiul Chișinău și UTA Gagauz -Yeri
5. Particularitățile sistemului organelor administrației locale în țările spațiului European și în alte țări
6. Esența și conținutul actelor administrative cu caracter normativ (actelor normative). Efectele juridice ale lor.
7. Esența și conținutul actelor administrative cu caracter individual (actelor individuale). Efectele juridice ale lor.
8. Condițiile legalității și eficacității ale actelor administrative
9. Procedura elaborării și emiterii actelor administrative
10. Pierderea forței juridice a actului administrative
11. Contractele administrative
12. Raporturile administrativ-juridice și convingerea.
13. Baza juridică a sistemului de autorizare în Republica Moldova.
14. Emiterea deciziei privind elaborarea autorizației și executarea ei.
15. Suspendarea, retragerea și anularea autorizației.
16. Supravegherea statală în domeniul sănătății publice în Republica Moldova.
17. Supravegherea statală *antiincendiară* în Republica Moldova.
18. Supravegherea statală a *securității traficului rutier* în Republica Moldova.
19. Noțiunea, conținutul juridic și temeiul introducerii *regimului de stare excepțională*.
20. Noțiunea, conținutul juridic, temeiul introducerii și particularitățile *regimului stării de război*.
21. Constrângerea administrativ-juridică ca metodă de administrare.
22. Sistemul măsurilor administrative-juridice de prevenire, aplicate în scopul asigurării securității publice și securității persoanei. Temeiul juridic și ordinea aplicării lor.
23. Sistemul măsurilor administrativ-juridice de prevenire, care au drept scop prevenirea încălcării normelor de drept. Temeiul juridic și ordinea aplicării lor.
24. Sistemul măsurilor administrativ-juridice de curmare, aplicate nemijlocit față de făptuitorul unui delict ilicit. Temeiul de aplicare al lor.
25. Sistemul măsurilor administrativ-juridice de curmare cu caracter patrimonial. Esența lor și temeiul de aplicare al lor.
26. Sistemul măsurilor administrativ-juridic de curmare cu caracter tehnic. Particularitățile aplicării lor.
27. Sistemul măsurilor administrativ-juridice de curmare cu caracter sanitar-epidemiologic. Scopul aplicării lor.
28. Formele de manifestare ale răspunderii administrative
29. Contravenția unicul temei juridic de aplicare a răspunderii administrativ-contravenționale.
30. Studiu comparat privind răspunderea administrativă în țările spațiului European.
31. Studiu comparat privind persoana juridică ca subiect al răspunderii contravenționale.
32. Studiu comparat privind sistemul sancțiunilor contravenționale în alte țări ale lumii.
33. Procedura administrativă de soluționare a petițiilor.
34. Procedura de aplicare a sancțiunilor disciplinare (procedura disciplinară).
35. Obiectul probației și probele în procedura contravențională.

36. Măsurile de asigurare a procedurii contravenționale.
37. Fazele procedurii contravenționale și conținutul lor.
38. Controlul parlamentar.
39. Formele și metodele controlului parlamentar.
40. Controlul administrativ efectuat de către organele puterii executive.
41. Supravegherea administrativă ca mijloc de asigurare a legalității și disciplinei
42. Procedura prealabilă de examinare a cauzei.
43. Procedura de examinare a acțiunii în instanța de judecată.
44. Consecințele juridice abrogării actului administrativ contestat.
45. Răspunderea în contenciosul administrativ: formele răspunderii, răspunderea autorității administrative, răspunderea funcționarilor publici.
46. Practica judecătorească în materie de contencios administrativ.
47. Apariția și evoluția contenciosului administrativ ca instituție juridică.
48. Categoriile și particularitățile contenciosului administrativ în spațiul European în alte țări ale lumii.
49. Controlul general al organelor procuraturii.
50. Controlul administrativ la nivelul administrării publice locale.

IV. STRATEGII DE EVALUARE

Evaluarea curentă se va efectua prin referate problematizate, notele obținute argumentându-se în dependență de modul de participare a studenților la dezbateri, studii de caz, jocuri pe rol, pregătirea referatelor.

Evaluarea finală - examen în formă scrisă, constând în răspunderea la subiectele din biletul de examinare.

Biletul va conține trei subiecte teoretice.

ALGORITMUL DE CALCULARE A NOTEI

Pentru un scor total de 100 %

I întrebare teoretică- 30 %

II întrebare teoretică-30 %

III întrebare cu aplicarea practică a competențelor teoretice- 40 %

100%- nota "zece"

90 %- nota "nouă"

80 %- nota "opt"

70%-nota "sapte"

60%-nota "sase"

50%-nota "cinci"

40%-nota "patru"

30%-nota "trei"

20%-nota "doi"

10%-nota "unu"

Explicitarea procentajului pe parametri

Evaluarea competențelor gnoseologice la întrebarea teoretică:

- ▶ Expunerea logică, consecventă, convingătoare a materialului de program- 30%;
- ▶ Argumentarea opiniilor științifice consacrate subiectului respectiv, cu menționarea numelor notorii de savanți în domeniu și referințe la operele lor- 30 %;
- ▶ Utilizarea propriilor argumente în baza cercetărilor individuale, realizate în afara programului, cu formularea unor raționamente și concluzii originale-30 %;
- ▶ Nivelul expunerii (utilizarea terminologiei științifice a disciplinei)- 10 %.

Evaluarea competențelor praxiologice la întrebarea practică:

- ▶ Corectitudinea soluționării problemei, studiului de caz- 65 %
- ▶ Argumentarea textuală a soluției obținute- 15 %
- ▶ Originalitatea metodei de calculare a problemei -20%

Pentru activitatea din timpul anului universitar se pot acorda puncte suplimentare. Se acordă un punct suplimentar pentru prezență integrală la cursuri și la seminare și pentru participarea activă la dezbaterile de la orele practice, la soluționare a studiilor de caz și prezentarea referatelor problematizate.

De asemenea vor fi încurajați participanții cu raporturi în cadrul Conferinței studentești anuale dedicate Zilei Internaționale a Drepturilor Omului.

V. SUBIECTELE PENTRU EXAMEN

1. Administrarea socială și administrarea publică: noțiune, definiție și conținut
2. Ordinea socială și ordinea de drept: definiție, conținut și coraportul dintre ele
3. Administrarea publică ca obiect de reglementare a dreptului administrativ
4. Funcțiile de bază ale puterii executive
5. Principiile și formele de organizare a puterii executive
6. Noțiuni generale privind dreptul administrative
7. Obiectul dreptului administrative
8. Sistemul dreptului administrative
9. Coraportul dreptului administrativ cu ramurile înrudite ale dreptului
10. Izvoarele dreptului administrative
11. Noțiunea, structura și tipurile normelor administrativ-juridice
12. Realizarea prescripțiilor normelor administrativ-juridice
13. Raportul administrativ-juridic și structura lui
14. Noțiunea și sistemul organelor puterii executive (administrației publice)
15. Clasificarea organelor administrației publice
16. Instituirea funcției de Președinte în Republica Moldova
17. Modalitatea investirii în funcția de Președinte al Republicii Moldova
18. Funcțiile de bază și competența Președintelui Republicii Moldova ca subiect al dreptului administrative
19. Actele juridice emise de către Președintele Republicii Moldova
20. Răspunderea Președintelui Republicii Moldova
21. Noțiune, principiile și direcțiile de bază de activitate ale Guvernului
22. Componenta Guvernului. Modalitatea de formare. Răspunderea
23. Competența Guvernului
23. Raporturile Guvernului cu organele administrației publice locale și alte organe
24. Organizarea activității Guvernului
25. Sistemul organelor centrale de ramură ale administrației publice
26. Structura organelor centrale de ramură ale administrației publice
27. Reglementarea juridică de funcționare a sistemului organelor centrale de ramură ale administrației publice
28. Dispoziții generale privind organele administrației publice locale
29. Consiliile locale ca organe deliberative ale puterii de stat
30. Primarul ca subiect al puterii executive
31. Consiliile raionale ale administrației publice locale
32. Președintele raionului și locțiitorii lui ca subiecți ai puterii executive ai raionului
33. Particularitățile administrării publice în municipiul Chișinău și UTA Gagauz-Yeri
34. Particularitățile sistemului organelor administrației locale în țările spațiului European și în alte țări
35. Serviciul de stat, funcția de stat și funcționar de stat
36. Principiile și sarcinile de bază ale serviciului de stat
37. Clasificarea funcțiilor de stat
38. Clasificarea funcționarilor de stat
39. Statutul administrativ-juridic al funcționarilor de stat
40. Răspunderea juridică ai funcționarilor de stat
41. Capacitatea administrativ-juridică și capacitatea de exercițiu
42. Statutul administrativ-juridic al cetățenilor Republicii Moldova
43. Specificul statutului administrativ-juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor
44. Garanțiile drepturilor cetățenilor în sfera realizării puterii executive
45. Dreptul cetățenilor la petiționare
46. Noțiunea și importanța juridică ale actelor administrative
47. Tipurile actelor administrative

48. Condițiile legalității și eficacității ale actelor administrative
49. Procedura elaborării și emiterii actelor administrative
50. Pierderea forței juridice a actului administrative
51. Contractele administrative
52. Noțiunea și genurile metodelor de administrare
53. Convingerea ca metodă de bază aplicată în activitatea organelor executive și organelor administrației publice locale
54. Stimularea în cadrul sistemului metodelor de administrare
55. Sistemul de autorizare în Republica Moldova ca metodă de activitate ale organelor executive și organelor administrației publice locale
56. Supravegherea administrativă ca metodă de activitate ale organelor executive și administrației publice locale
57. Introducerea diverselor regimuri administrativ-juridice ca metode de activitate ale organelor centrale a administrației publice
58. Constrângerea administrativ-juridică ca metodă de administrare
59. Măsurile administrativ-juridice de prevenire
60. Măsurile administrativ-juridice de curmare (stopare)
61. Răspunderea administrativă
62. Răspunderea administrativ-contravențională
63. Principiile răspunderii administrativ-contravenționale.
64. Contravenția – ca unicul temei juridic de aplicare a răspunderii administrativ-contravenționale
65. Circumstanțele ce exclud caracterul contravențional al faptei comise.
66. Studiu comparat privind persoana juridică ca subiect al răspunderii contravenționale.
67. Sistemul sancțiunilor contravenționale
68. Regulile de bază de aplicare a sancțiunilor contravenționale
69. Definiția și conținutul procesului administrative
70. Dreptul administrativ procesual și normele administrativ-procesuale
71. Principiile și fazele procesului administrative
72. Procedura administrativă de soluționare a petițiilor
73. Procedura administrativă de aplicare a măsurilor de stimulare
74. Procedura de aplicare a sancțiunilor disciplinare (procedura disciplinară)
75. Procedura contravențională. Noțiunea, scopul și sarcinile
76. Circumstanțele ce exclude procedura contravențională
77. Participanții la procedura contravențională: drepturile, obligațiile și responsabilitatea lor
78. Măsurile de asigurare a procedurii contravenționale
79. Fazele procedurii contravenționale și conținutul lor
80. Supravegherea administrativă ca mijloc de asigurare a legalității și disciplinei
81. Legalitatea și disciplina în sfera administrării publice. Însemnătatea și conținutul lor
82. Mijloacele de asigurare a legalității și disciplinei în sfera administrării publice
83. Controlul administrativ la nivelul administrării publice locale
84. Controlul activității organelor executive: scopul, esența și subiecții controlului
85. Noțiunea de sancțiune contravențională și scopul aplicării ei
86. Controlul parlamentar
87. Controlul administrativ efectuat de către organele puterii executive
88. Controlul judecătoresc. Esența și particularitățile lui
89. Controlul general al organelor procuraturii
90. Jurisdicția administrativă: noțiune și conținut.

BIBLIOGRAFIE:

Obligatorie:

I. Acte normative:

1. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al RM nr. 1 din 12.08.1994.
2. Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008. În: Monitorul Oficial al RM nr. 3-6/15 din 16.01.2009.
3. Legea cu privire la Guvern nr. 64-XII din 31.05.1990. În: Veștile nr. 8/191 din 30.08.1990; republicat: Monitorul Oficial al RM nr. 131-133/1018 din 26.09.2002.
4. Legea Republicii Moldova nr. 317-XV din 18. 07. 2003 cu privire la actele normative, a altor organe centrale și organelor administrației publice locale. În: Monitorul Oficial al RM nr. 208-210/783 din 03. 10. 2003.
5. Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000. Republicat în: Monitorul Oficial al RM, ediție specială din 03.10.2006; Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.57-58/375 din 18.05.2000.
6. Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 32-25 din 09.03.2007.
7. Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28.12.2006. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 29-31 din 02.03.2007.
8. Legea privind statutul municipiului Chișinău nr. 431 din 19.04.1995. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 31-32 din 09.06.1995.
9. Legea privind procedura alegerii Președintelui Republicii Moldova nr. 1234 din 22.09.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 139-140 din 02.11.2000.
10. Legea Republicii Moldova nr. 1111 din 20. 02. 1997 cu privire la asigurarea activității Președintelui Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 16-17/180 din 13. 03. 1997.
11. Legea privind funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04.07.2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 230-232 din 23.12.2009.

II. Monografii, tratate, cursuri universitare:

1. Baltag D. Teoria răspunderii și responsabilității juridice. Chișinău: ULIM (F. E.- P. ”Tipografia Centrală”), 2007.
2. Bantuș A., Bantuș I., Starașciuc R. Elemente de drept public. Chișinău: ”Elena – V.I.”, 2008.
3. Creangă I. Curs de drept administrativ: pentru studenții fac. de drept. Chișinău: Epigraf, 2003.
4. Furdui S. Dreptul contravențional. Manual. Chișinău: Cartier Juridic, 2005.
5. Guțuleac V. Bazele teoriei dirijării de stat. Monografie. Chișinău, 2000.
6. Guțuleac V., Balmuș V. Problemele administrării de stat. Chișinău: S.n., (Fundatia „Draghiștea”), 2002.
7. Guțuleac V. Drept contravențional. Chișinău: ULIM (Tipogr. ”Bons Offices”), 2006.
8. Guțuleac V. Tratat de drept contravențional. Chișinău: S. n., („Tipografia Centrală”), 2009.
9. Orlov M. Drept administrativ. Chișinău: Epigraf, (Firma Editorial - Poligrafică Tipogrfia Centrală), 2001.
10. Orlov M., Belecciu Șt. Drept administrativ: (pentru uzul studenților). Chișinău: „Elena-V.I.”, 2005.
11. Manda C. Drept administrativ. Tratat elementar. Ediția a IV-a, revăzută și adăugată. București: Lumina Lex, 2007.

12. Manda C. Drept administrativ: tratat elementar. Ediția a V-a, revizuită și adăugată. București: Universul Juridic, 2008.
13. Tofan D. Drept administrativ. Curs universitar. Vol. I. Ed. a 2-a, rev. București: Editura C.H. Beck, 2008.
14. Trăilescu A. Drept administrativ. Curs universitar. Ed. a 4-a, rev. București: Editura C.H. Beck, 2010.
15. Zubco Valeriu. Contenciosul administrativ. Manual. Chișinău: Ed."Cartier" 2004.
16. Административное право. Учебник/под ред. Ю. М. Козлова, Л. Л. Попова. М.: Юристъ, 2000.
17. Гуцуляк В. И. Административное право Республики Молдова: Учеб. для юридических вузов и фак. Chișinău: "Elena – V. I." SRL, 2007.
18. Бахрах Д. Н. Административное право России: Учебник для ВУЗ-ов. М.: Издательство Норма, 2002.
19. Бахрах Д. Н., Россинский Б. В., Стариков Ю. Н. Административное право: Учебник для вузов, - 2-е изд., изм. и доп. М.: Норма, 2005.

Facultativă:

I. Acte normative:

1. Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107 din 06.06.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 82-86 din 22.06.2002.
2. Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28.03.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 159-162/648 din 29.07.2003, art. 206.
3. Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28.03.2009. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 159-162/648 din 29.07.2003.
4. Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24.12.2004. În: Monitorul Oficial al RM nr.34-35/112 din 03.03.2005.
5. Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317-XIII din 13.12.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.8/86 din 07.02.1995.
6. Legea cu privire la Procuratură nr. 294-XVI din 25.12.2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 55-56/155 din 17.03.2009.
7. Legea cu privire la petiționare nr. 190-XIII din 19.07.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.4/47 din 08.09.1994; republicat: Monitorul Oficial al RM nr. 6-8 din 24.01.2009.
8. Legea cu privire la poliție nr. 416-XII din 18.12.1990. În: Veștile 12/321 din 30.12.1990; republicat: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 17-19/56 din 31.01.2002.
9. Legea cu privire la statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor în Republica Moldova nr. 275-XIII din 10.11.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 20/234 din 29.12.1994.
10. Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr. 269-XIII din 09.11.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. nr. 6/54 din 26.01.1995.
11. Lege privind azilul în Republica Moldova nr. 270-XVI din 18.12.2008. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 53-54/145 din 13.03.2009.
12. Legea privind regimul stării de urgență, de asediu și de război nr. 212-XV din 24.06.2004. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.132-137/696 din 06.08.2004.
13. Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr. 451-XV din 30.07.2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 108-109/836 din 06.09.2001; republicat Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 26-28/95 din 18.02.2005.

14. Legea privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și de alte substanțe psihotrope nr. 713-XV din 06.12.2001. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 36-38/208 din 14.03.2002.
15. Legea privind supravegherea de stat a sănătății publice nr. 10-XVI din 03.02.2009. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 67/183 din 03.04.2009.
16. Legea privind apărarea împotriva incendiilor nr. 267-XIII din 09.11.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 15-16/144 din 17.03.1995.
17. Legea cu privire la Centrul National Anticorupție nr. 1104-XV din 06.06.2002. În: Monitorul Oficial al RM nr. 91-94/668 din 27.06.2002.
18. Legea privind accesul la informație nr.982-XIV din 11.05.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 88-90/664 din 28.07.2000.
19. Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nr. 1100-XIV din 30.06.2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 130-132/917 din 19.10.2000.
20. Legea Republicii Moldova nr. 618-XIII din 31. 10. 1995 cu privire la securitatea statală. În: Monitorul Oficial al RM nr. 10-11 din 13. 02. 1997.
21. Legea cu privire la secretul de stat nr. 245-XVI din 27.11.2008. În: Monitorul Oficial al RM nr. 45-46/123 din 27. 02. 2009.
22. Legea Republicii Moldova nr. 1123-XII din 30. 07. 1992 cu privire la distincțiile de stat. În: Monitorul Oficial al RM nr. 7/151 din 30. 07. 1992.
23. Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008. În: Monitorul Oficial al RM nr. 237-240/864 din 31. 12. 2008.
24. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere nr. 357 din 13.05.2009. În: Monitorul Oficial al RM nr. 92-93/409 din 15.05.2009.
25. Hotărârea Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la supravegherea tehnică exercitată de poliția rutieră nr. 415 din 08.04.2003. În: Monitorul Oficial al RM nr. 70-72/442 din 15.04.2003.
26. Hotărârea Guvernului privind instituirea Camerei de Licențiere nr. 1327 din 03.12.2001. În: Monitorul Oficial al RM nr. 147-149/1370 din 06.12.2001.
27. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea structurii, efectivului-limită și a Regulamentului Serviciului Vamal nr. 4 din 02.01.2007. În: Monitorul Oficial al RM nr. 3-5/15 din 12.01.2007.
28. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia nr. 389 din 17.05.2010. În: Monitorul Oficial al RM nr. 78-80/460 din 21.05.2010.
29. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea structurii, efectivului-limită ale Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale nr. 662 din 10.11.2009. În: Monitorul Oficial al RM nr. 163-164/730 din 13.11.2009.
30. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii organizaționale și efectivului-limită ale aparatului central al Ministerului Apărării nr. 939 din 16.08.2007. În: Monitorul Oficial al RM nr. 131-135/975 din 24.08.2007.
31. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia nr. 690 din 13.11.2009. În: Monitorul Oficial al RM nr. 166-168/768 din 20.11.2009.
32. Hotărârea Guvernului cu privire la Ministerul Justiției al Republicii Moldova nr. 129 din 15.02.2000. În: Monitorul Oficial al RM nr. 19-20/210 din 24.02.2000.
33. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia nr. 778 din 27.11.2009. În: Monitorul Oficial al RM nr. 173/856 din 01.12.2009.

34. Hotărîrea Guvernului cu privire la oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat nr. 845 din 18.12.2009. În: Monitorul Oficial al RM nr. 189-190/923 din 22.12.2009.
35. Hotărîrea Guvernului cu privire la Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase nr. 765 din 24.06.2008. În: Monitorul Oficial al RM nr. 112-114/760 din 27.06.2008.
36. Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia nr. 777 din 27.11.2009. În: Monitorul Oficial al RM nr. 173/855 din 01.12.2009.
37. Hotărîrea Guvernului cu privire la statutul disciplinar al organelor afacerilor interne nr. 2 din 04. 01. 1999. În: Monitorul Oficial al RM nr. 23-24/176 din 18. 04. 1999.
38. Hotărîrea Guvernului cu privire la Regulile de comercializare, păstrare, port, aplicare și transportare ale armelor individuale și a munițiilor nr. 44 din 18. 01. 1995. În: Monitorul Oficial al RM nr. 14 din 07. 03. 1995.

II. Monografii, tratate, cursuri universitare:

1. Alexandru I. Administrația publică. București: Lumina Lex, 1999.
2. Avornic Gh., Aramă E., Negru B., R. Costaș. Teoria generală a dreptului. Chișinău: Ed. Cartier Juridic, 2004.
3. Bloșenco A. Răspunderea juridică delictuală. Chișinău, 2002.
4. Guceac I. Curs elementar de drept constituțional. Chișinău: „Tipografia centrală”, 2004.
5. Guțuleac V., Beșleaga G. Asigurarea securității publice în timpul tulburărilor și dezordinilor de masă. Monografie. Chișinău, 1998.
6. Iorgovan A. Tratat de drept administrativ. Vol.I. București: Editura ALL Beck, 1996.
7. Iorgovan A. Tratat de drept administrativ. Vol. II. București: Editura ALL Beck, 1996.
8. Iovănaș Ilie. Considerații teoretice cu privire la răspunderea administrativă. Cluj, 1998.
9. Preda M. Tratat elementar de drept administrativ român. București, 1996.
10. Prisăcaru V. I. Tratat de drept administrativ român. Partea generală. Ed. a II-a. Revăzută și adăugită de autor. București: Editura ALL, 1996.
11. Prisăcaru V. Contencios administrativ român. București: Editura ALL, 1994.
12. Popa V. Drept public. Chișinău, 1998.
13. Popa V. Consiliul local în acțiune. Chișinău, 1999.
14. Popa V. Autoritățile publice ale Republicii Moldova. Chișinău, 2004.
15. Popa V., Munteanu I., Mocanu V. De la centralism spre descentralizare. Chișinău, 1998.
16. Popa E. Principiile autonomiei locale și al descentralizării pe servicii în administrația publică din România. Băile Herculane: Fundația Decebal, 1995.
17. Vedinaș V. Drept administrativ și instituții politico-administrative. Manual practic. București: Lumina Lex, 2002.
18. Vedinaș V. Introducere în dreptul contenciosului administrativ. București: Lumina Lex, 1999.
19. Zubco Valeriu. Contenciosul administrativ. Manual. Chișinău: Ed. „Cartier” 2004.
20. Административное право: учебник/ Ю. А. Дмитриев, И. А. Полянский, Е. В. Трофимов. Москва: Эксмо, 2009.
21. Алехин А., Козлов Ю., Кармолицкий А. Административное право. Москва, 1999.
22. Галиган Д., Полянский В., Старилов Ю. Административное право. История развития и основные, современные тенденции. Москва, 2002.
23. Костенников М. В. Правовые акты органов исполнительной власти, их разработка и принятие. Москва, 2000.
24. Козлов Ю. М., Попов Л. Л. Административное право: Учебник. Москва: Юристъ, 2009.

25. Круглов В. А. Производство по делам об административных правонарушениях: теоретические основы и правовые проблемы. Монография. Минск: Академия МВД, 1999.
26. Максимов И. В. Административные наказания: понятие, правовое содержание и их система. Саратов, 2003.
27. Попов Л.Л., Круглов В. А. Административно-деликтное право. Москва, 2005.
28. Попов Л. Л. Убеждение и принуждение. Москва, 1968.

III. Reviste periodice:

1. Guceac I. Balmuş V. Contractele administrative. Revista Naţională de Drept, decembrie, 2008, şi aprilie 2009.
2. Guţuleac V. Drept contravenţional – ramură sau subramură a sistemului de drept în Republica Moldova? Revista ”Legea şi viaţa”, martie, 2011, p. 16-20.
3. Гуцуляк В. И., Бузеску М. Административная ответственность как средство обеспечения общественного порядка и общественной безопасности. В: Журнале «Закон и жизнь», май, 2005. р. 13-15.
4. Гуцуляк В. И., Настас Н. Административно-деликтное право – как самостоятельная отрасль права. В: Журнале «Закон и жизнь», февраль, 2006. р. 7-11.
5. Гуцуляк В. И. Юридическая ответственность в административном праве. В: Журнале «Закон и жизнь», июнь, 2008. р. 4-14.
6. Гуцуляк В. И. Административно-деликтные взыскания. В: Журнале «Закон и жизнь», октябрь, 2008. р. 4-11.
7. Гуцуляк В. И. Административно-деликтные взыскания – как мера государственного принуждения. В: Журнале «Закон и жизнь», декабрь, 2008. р. 4 - 8.
8. Гуцуляк В. И., Чебан В. Формы борьбы с делинквентностью. În: Studii Juridice Universitare. Chişinău: ICDPDO, ULIM, nr. 3-4, 2009. р. 31-46.
9. Гуцуляк В., Комарницкая Е. Юридический анализ Книги первой «Кодекса Республики Молдова о правонарушениях». В: журнале «Закон и жизнь», апрель, 2009, стр. 4-9.
10. Гуцуляк В.И., Комарницкая Е. Юридический анализ Книги второй «Кодекса Республики Молдова о правонарушениях». В: «Закон и жизнь», май, 2009. р. 15-21.
11. Гуцуляк В. И. К вопросу о механизме применения отдельных административно-правовых норм. В: Журнале «Закон и жизнь», январь, 2010. р. 6-13.
12. Гуцуляк В. И., Комарницкая Е., Чебан В. Делинквентное поведение как предмет исследования науки административного права. В: журнале «Закон и жизнь», март, 2010, стр. 4-12.